

Naslednje leto, ko je naš presvitli cesar sklenil z Ogrri óno pogodbo, s katero je dobilo Ogersko svojo lastno vlado, rekši svoje ministerstvo in svoj državni zbor, ter se je vez med vladarjem in podložnimi po ogerskih deželah novič utrdila, porodila se je v Budapešti na Ogerskem v dan 22. aprila 1868. l. nadvojvodinja Marija Valerija. Po vseh deželah avstrijsko-ogerske monarhije so se zvesti podložniki njenega rojstva zelo razveselili. Nje vzvišena mati, presvitla cesarica sama je nežno ljubečo hčerko vzela v svojo skrb in vzrejo. V prvih letih jo je negovala gospá Margarita Teebay (1869. in 1870. l.) in gospá Leopoldina Nischer pl. Falkenhof kot kámorna gospá. Leta 1870. je prevzela dvorska gospá Marija Throckmorton njeno nadzorovanje in 1875. l. je bila poklicana Lujza Šerak za odgojiteljico vrlo se razvijajočej nadvojvodinji. Službo kámorne gospé je opravljala gospodična Ana pl. Czaby od 1871. do 1876. leta. Z naslednjim letom 1877 pričelo se je redno podučevanje, katero je vodil P. Hiacint Ivan Ronay, náslovni škof Skadarski in prošt Požunskega kapiteljna (od 1873. l. vitez Štefanovega reda, od 1879. l. škof Szodárski in prošt Št. Martinski v Požunu). Za učiteljico v angleškem jeziku jej je bila gospá Šarlota Wackerow.

O tihem domačem življenji cesaričine je, kakor se samo o sebi umeje, le malo javno znanega. Samo toliko je prišlo v javnost, da nadvojvodinja v vseh naukih izvrstno napreduje ter posebno bistroumje in gorečnost razodeva. Tudi se slišijo posamezna dejanja njene milosrčnosti in dobrósti. Takó se je nedavno čitalo po javnih časopisih, da si je nadvojvodinja Marija Valerija od svojih starišev izprosila poseben dar za božič. Prosila je namreč, da bi smela skrbeti za siroto, ki je izgubila stariše vsled ónega strašnega požara, ki je bil 8. decembra pretečenega leta v „Ringtheatru“ na Dunaji. Nje presvitli stariši so z veseljem uslišali to njeno prošnjo, iz katere se razodeva nje plemenito srcé. Nadvojvodinja Marija Valerija je zdaj v 14. letu svoje dóbe ter živi v najprijetniših, zlatih dnevih svoje mladosti. Znano je tudi to, da jo prisrčna prijaznost veže z najmlajšo hčerjo kneza Adolfa Auersperga. Prisrčna in priprosta v vsem svojem vedenji, prijazna in ljubeznjiva vsa, oblagodarjena z vsemi gospéjnimi krepostmi: to je nadvojvodinja Marija Valerija.

— x —

Nauki za življenje.

Lenoba človeka bolj utruđi nego li delo. Ključ, ki se vedno rabi, vedno se svéti. Ako ti je življenje ljubó in drago, ne zametuj časa; čas je stvar, iz katere se dela življenje. *Mnogo si izgubil, ako dlje ležiš nego ti je treba, ter ne pomisliš, da lisica, ako spi, ne vjame kokósi.* Ako je resnica, da je čas najdraža stvar na svetu, nu potlej je gotovo, da je potrateni čas tudi največja potrata. Lenoba takó počasi léze, da jo siromaštvo, prej nego si mislimo, dohití. Podvizaj se z delóm ter ne čakaj, da bi te delo gonilo. Zgodaj v posteljo in zopet zgodaj na nóge, to je, kar stori človeka zdravega, imovitega in modrega. — Pač je neumno, ako se boljših časov veselíš in nadaješ; le ti se izpreobrni, in tudi časi se bodo izpreobrnil s teboj.

Delavnost ne potrebuje nobenih želj; kdor si z željami pomagati hoče, v nevarnosti je, gladí umreti. Zasluzka ní brez dela in truda; ako nimaš premoženja, pomagaj si z rokami. Delavnost je sreče mati; pridnemu dá Bog vse. Delaj užé danes, ker ne veš, kaj te jutri od dela zadržuje. Prigovor pravi: Jeden danes je bolji, nego lí dva jutri; zatoj ne odlagaj ničesar na jutri, kar užé danes lahko storiš. Delo napravlja človeku veselje, premoženje in spoštovanje. Béži pred veseljem, in veselje bo hitelo za teboj. Pridna predica ima dvoje sraje. A v delavnosti moraš biti stanoviten; gostači, ki se pogostoma sélijo, drevesca, ki se vedno presájajo, ne rastó nikoli takó veselo, kakor takrat, če bi na jednom mestu ostala. Trikrat seliti se, to je toliko, kakor jedenkrat pogoréti. Hočeš svoja opravila imeti dobro opravljena, opravi je sam; hočeš je imeti slabo oskrbljena, daj je opraviti drugim. — Majhen pregrešek večkrat mnogo kvare napravi. Zaradi jednega izgubljenega žreblija časi konj podkev izgubi; ko mu podkve izmanjka, pokvari se ves, a s konjem tudi jézdec. Vse to bi se ne bilo zgodilo, ako bi bil jézdec o pravem času pazil na podkve.

Konečno si še to zapómni: Skušnja je zeló draga učilnica. Dober svèt je lahko dajati, ali treba je, da se izpolni. Komur ní svetovati, temu ni pomagati. Kdor poslušati neče, mora trpeti.

Blazník v cerkvi.

Zirovnik od sv. Duha pri Loki neko nedeljo do polu dne, ogrnen, kakor po navadi, s črnim plaščem rudeče pòdlake in klobuček s ptičjim perjem lepó v roci držeč, tam zadaj v cerkvi stojí pri vélikih vratih pod orgliščem, prislonjen s hrbtom na zíd, a desno koleno preloživši preko levega, čakáje, kedaj se začne péta maša. Mnogo ljudj je drlo v cerkev, a vsak se je pokrópil kolikor toliko z blagoslovljeno vodo, ki je bila ondukaj blizu vrat v posebnej posodi, podobnej prostornemu keblu. Mej drugimi ljudmi pride tudi blazen človek v sveti hram božij, ter se jame zeló čuditi, kakó li je to, da ljudje sami sebe po nepotrebi močijo. Za tega delj povpraša naslonjenega Žirovnika: „ali so neumni káli?“ Žirovnik odgovori: „zakáj? Ne vidiš li, da so pobožni?“ Blazník mu reče: „domá kričé náme, da sem jaz neumen; a zdaj vidim, koliko sem razumnejši od vseh, kar jih v cerkev hití! Kadar gre dež, naglo bežé pod streho, a zdaj se tukaj sami kropé in močijo. Kdo jih sili?“ Žirovnik mu velí: „neuma! to je blagoslovljena voda, véš, in kdor se z njo pokropí, izpira svoje vsakdanje grehe.“ Jedva blazník to začuje, mahoma steče, vzdigne posodo in vso izlije náse. Ljudje so se zasmejali ter ga vprašali, če se misli utopiti. On jim odgovori: „Žirovnik mi je dejál, da se s to vodo izpirajo vsakdanji grehi; a jaz ménim, kar je dobro, tega nikoli ní preobilo. Če príduje, samó kropiti se, koliko večja korist bode, ako me opere vsa posóda!“ Žirovnik mu je odgovoril: „tak si, kakor ón, ki je v žeji namesto kozarca vode hotel izpiti vse jezero.“